

2. दात्र (von 3. दा) n. ein gebogenes Messer, Stichel Nir. 2, 1. Uṅādis. 4, 169. P. 3, 2, 182. AK. 2, 9, 13. H. 392. तवेदिन्द्राकृमाशसा कृस्ते दात्रं चना देदे RV. 8, 67, 10. प्रयच्छ पशुमिति दर्भाकाराय दात्रं प्रयच्छति Kauc. 1. MBh. 5, 5249. 12, 8392. Hariv. 13515. R. 2, 80, 7 (Gorr. 87, 9).

दात्रेय (दार्तेय?) metron. oder patron. Ind. St. 4, 373.

दात्र (von 1. दा) Uṅādis. 4, 104. n. Opferhandlung Uśval. m. Geber Sch. zu Uṅ. 4, 107.

दाद (von दद् = 1. दा) m. Gabe, Spende: स्पृष्ट्वा तोयं क्लायुधः । दत्त्वा च विविधान्दादान् MBh. 9, 2117. 2269. Gewöhnlich steht in ähnlicher Verbindung दाय. Auch Wils. hat die Form दाद, aber ohne Angabe einer Autorität; derselbe führt auch दादद (दाद + 1. द) und दादिन् (von दद्) in der Bed. gebend auf.

दाधिकं (von 2. दधि) adj. mit saurer Milch zubereitet, damit begossen P. 4, 2, 18. Schol. zu 4, 4, 3. 22. 26. H. 410. mit saurer Milch herumgehend P. 4, 4, 8. Sch. mit saurer Milch geniessend Siddh. K. ebend. n. eine aus saurer Milch und anderen Stoffen zubereitete Brühe: वीजपूरसोपेतं सर्पिर्दधिचतुर्गुणम् । साधितं दाधिकं नाम Suçr. 2, 433, 9. am Ende eines adj. comp. f. आ 438, 9.

दाधिक adj. von दधिक्रा RV. Anukr. bei Sij. zu RV. 4, 38. f. ई (सृच्) Ait. Br. 6, 36.

दाधित्य (von दाधत्य) adj. f. ई von der Feronia elephantum Corr. herkommend P. 4, 3, 140. Sch. n. wohl das Gummi dieses Baumes Suçr. 2, 425. 16.

दाधीच (von दध्यच्च) m. patron. des Kjavana Pañkāt. Br. 14, 6.

दाधिवि (vom intens. von धर) adj. haltend, tragend: रुद्रस्य ये मीच्छुषः सति पुत्रा यांश्चो नु दाधिविर्भरैथै RV. 6, 66, 3.

दाधिवि (vom intens. von धर्ष) adj. herzhast, kühn: प्र ते नावं न समने वचस्पुवं ब्रह्मणा यामि सर्वनेषु दाधिविः RV. 2, 16, 7. सत्राकृणां दाधिविं तु भ्रामिन्द्रं मरुमपारं वंभम् 4, 17, 8. यद्भद्रस्य पुरुषस्य पुत्रो भवति दाधिविः AV. 20, 128, 3.

दान्, दानति, ऽन्ते abschneiden (vgl. 3. दा) Vop. दानैपति (denom. von दान) dass. West. — desid. दीदांसति, ऽन्ते P. 3, 1, 6. gerade sein oder machen (आर्त्तव) Siddh. K. zu P. Vop. 8, 103. 132. दीदांसति, ऽन्ते (= स्रज्जकरोति) काष्ठं वर्धकिः, दीदांसति (= स्रज्जुः स्यात्) साधुः ÇKDr. — Vgl. u. 1. दन्.

1. दान (von 1. दा) n. 1) das Geben, Schenken, Spenden; Gabe, Spende AK. 2, 7, 28. Trik. 3, 2, 6. 3, 242. H. 386. a. n. 2, 268. Med. n. 10. अर्दिस्सत्तं चिदाधुणे पूषन्दानाय चोदय RV. 5, 53, 3. 10, 141, 5. 6. स हि ष्मा दानमिन्वति वसूनाम् 1, 128, 5. नाकिर्दि दानं परिमार्थिषत्त्वे 8, 30, 6. 40, 4. पैत्रवनस्य 7, 18, 22. 5, 30, 7. 33, 6. उपोपिन्नु मधवन्भूय इन्नु ते दानं देवस्य पृथयते VĀLAKH. 3, 7. AV. 12, 4, 32. वासो नो अथ प्र सुवाति दानम् VS. 18, 33. 21, 61. ÇAT. Br. 11, 5, 3. 1. 14, 9, 8. 19. KĀTJ. Çr. 1, 8, 20. 4, 8, 27. ĀÇV. GRH. 4, 4. ÇĀNH. Çr. 2, 3, 25. सहस्रं RV. 7, 33, 12. — दानमेकं कल्पियो M. 1, 86. 88. 90. 91. N. 6, 10. RAGH. 1, 69. Hit. Pr. 15. I, 11. दानं चरु 10, 21. ऽधर्म M. 4, 227. न दानैः प्रुथयते नारी Vet. 32, 11. अमीप्सितानामर्थानाम् 7, 204. त्रिविन्तपूर्णापृथिवी VĀLAKH. 1, 48. अन्योऽन्याकारं Hit. 25, 17. RAGH. 9, 32. KUMĀRAS. 5, 15. त्राणां MĀHK. P. 13, 64. 56. ad Hit. 27, 16. यथा चाज्ञे ऽफलं दानम् M. 2, 158. 7, 85. Darbringung 10, 91. रुचिर्दानं 3, 211.

III. Theil.

उदकं (einem Verstorbenen) PRAB. 98, 3. कन्यायाः das Weggeben, Verheirathen einer Tochter Nir. 3, 4. M. 3, 27. 28. 35. 11, 60. प्राणो das Hingeben seines Lebens Pañkāt. II, 31. आत्मशरीरो 70, 14. ब्रह्मं das Mittheilen, Lehren der heiligen Schrift M. 4, 233. Abtragung einer Schuld 8, 160. JĀGŪ. 2, 53. दानं दा eine Gabe spenden M. 11, 2. 3, 178. JĀGŪ. 3, 274. BHAG. 17, 20. ad Hit. I, 10. VRT. 29, 7. दानं प्रयच्छति M. 4, 234. Geschenke, Bestechung, eines der 4 Mittel, durch welche man dem Gegner beikommt, AK. 2, 8, 1, 20. H. 736. M. 7, 198. Ausnahmsweise incomp. mit dem Empfänger: अयाञ्ज्यदानं 3, 169. — 2) das Hinzulegen Pañkāt. II, 74. Addition: नवकदानविशोधनाभ्याम् VĀLAKH. BRH. 25 (24), 11. — Vgl. अ०.

2. दानं (von 3. दा) m. 1) das Austheilen, namentl. von Speise; Mahl, Opfernahl (vgl. दास, दासिन्): दानाय मनः सोमपावन्नस्तु ते ज्वाञ्जा हरी वन्दनश्चुदा कृधि RV. 1, 55, 7. 48, 4. 180, 5. 8, 46, 26. 59, 8. सो अस्य कामं विधतो न रोषति मनो दानाय चोदयन् 88, 4. न दानो अस्य रोषति 4, 8. अच्छं ऋषे मारुतं गुणं दाना मित्रं न योषणो 5, 52, 14. 15. दाना मुणो न वारणाः पुरुत्रा चरथं दधे nach Schmaus richtet er wie ein Raubthier da und dorthin seinen Lauf 8, 33, 8. — 2) das Vertheilen, Mittheilen, Freigebigkeit: दानाय वार्धाणाम् RV. 8, 60, 11. 20, 14. 5, 87, 2. दानाय श्रूमुदमन्दिषुः सुताः 9, 87, 1. तेन नो बोधि सधमाद्यौ वृध भगौ दानाय VĀLAKH. 5, 13. — 3) Theil, Antheil, Eigenthum, Besitz: अस्मभ्यं तदसौ दानाय राधः समर्थयस्व RV. 2, 13, 13. त्वं पूथा दानाय मंरुसे 8, 50, 8. 10, 62, 8. यस्मै त्वं वसो दानाय मंरुसे VĀLAKH. 4, 6. 3, 6. RV. 6, 43, 32. न घा वसुर्नि यमते दानं वासस्य गोमंतः । यत्सीमुप अवरिः 28. कं ते दाना अंसतत वृत्रकृन्कं सुवीर्या 8, 53, 9. दान इदो मधवानः सो अस्तु 10, 32, 9. — 4) Austheiler, Spender: नू चिन् इन्द्रो मधवा स्रहती दानो वाञ्जं नि यमते न ऊती RV. 7, 27, 4. वसुर्दानं ÇAT. Br. 14, 7, 2, 29.

3. दान (wie eben) n. 1) das Abschneiden, das Abtheilen Trik. 3, 3, 242. H. a. n. 2, 268. Med. n. 10. — 2) Weide: यः पृष्पणीश्च प्रस्वश्च धर्मपाधि दाने व्यश्चनोर्धारयः RV. 2, 13, 7.

4. दान m. nach Sij. so v. a. दत्त. देयभूत, wahrscheinlicher eine Bez. des Wagenpferdes (nach einer best. Eigenschaft desselben): चत्वरि मा पैत्रवनस्य दानोः (वरुति) RV. 7, 18, 23. (आशवा नेमि नि वावतुः) दानासः पृथुश्रवसः 8, 46, 24. यस्य मा पुरुषाः शतमुद्धर्षयत्युत्तणोः । अश्वमेधस्य दानाः सोमा इव त्राशिरः 5, 27, 5, wo die dreifache Gabe (पुरुषाः, उत्तणाः, दानाः) mit dem dreifach gemischten Soma zusammengestellt wird.

5. दान n. die beim Elephanten zur Brunstzeit aus den Schläfen quellend wohlriechende Flüssigkeit AK. 2, 8, 2, 5. Trik. 3, 3, 242. 209. H. 1223. a. n. 2, 268. Med. n. 10. MBh. 13, 642. Hariv. 4353. RAGH. 2, 7, 4, 45. 5, 43. KĀM. NITR. 1, 45. 65. Pañkāt. I, 419. II, 73 (hier zugleich das Spenden, Freigebigkeit). KATBĀS. 19, 68. RĀGĀ-TAR. 1, 296. 4, 354. — Wohl von 3. दा in der Bed. sich abtheilend, sich absondernd; vgl. 2. दानु.

6. दान (von 3. दा) n. das Beschützen Trik. 3, 3, 242. H. a. n. 2, 268. Med. n. 10.

7. दान (von 7. दा) n. das Retnigen H. a. n. 2, 268. Med. n. 10.

8. दान n. eine Art Honig RĀGĀV. im ÇKDr. — Wohl fehlerhaft für दात्त. दानक (von 1. दान) n. eine elende, erbärmliche Gabe gaṇa यावादि zu P. 5, 4, 29.